

Topskatten betales af ledere og akademikere – ikke af ufaglærte og faglærte

Topskatten bidrager til velfærd og lighed efter et princip om, at de bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder. Cepos og de Konservative hævder, at topskatten rammer for mange 'almindelige mennesker', men det er forkert. Ledere og lønmodtagere på højeste niveau har uden sammenligning de højeste andele topskattebetalere, de betalere mere i topskat, og deres bidrag til det samlede topskatteprovenu er større end alle andre grupper til sammen. Topskatten rammer fair og grænsen bør ikke sættes op.

Resumé

- Andelen af topskattebetalere er 60 pct. blandt ledere, 35 pct. blandt lønmodtagere på højeste niveau (typisk akademikere), mens 12 pct. af lønmodtagere på mellemniveau, 4 pct. af de faglærte og 2 pct. af ufaglærte betaler topskat.
- Lederne betaler i gennemsnit 45.540 kr. i topskat og lønmodtagere på højeste niveau 12.095 kr. Den gennemsnitlige topskattebetaling er betydeligt lavere for alle andre grupper. Lønmodtagere på mellemniveau betaler i gennemsnit 3.665 kr., ufaglærte 990 kr. og faglærte 338 kr.
- Det største bidrag til det samlede topskatteprovenu kommer fra ledere og lønmodtagere på højeste niveau. Hele 32 pct. af de i alt 17,7 mia. kr. kommer fra lønmodtagere på højeste niveau og 29 pct. fra lederne – selvom begge grupper udgør en mindre andel af alle skattepligtige. Til sammenligning betaler faglærte, som er den største gruppe, 8 pct. og ufaglærte 1 pct.

Cevea mener

- Topskatten er fair. Den bidrager både til finansiering af velfærd og til øget lighed.
- Topskattegrænsen bør ikke sættes op, sådan som Cepos, Konservative og Radikale foreslår. Aldrig har så få betalt topskat som nu. Set i lyset af de seneste årtiers voksende ulighed kunne man endda overveje at sænke grænsen.

KONTAKT

Asbjørn Sonne Nørgaard,
asn@cevea.dk, 21 72 54 13

FORFATTERE

Ask Lund Jakobsen,
Stine Laurberg Myssen,
Asbjørn Sonne Nørgaard

NOTAT

Temaer: Skatter og ulighed
Publiceret d. 17. december
2021

CITAT

*Nærværende rapport må kun
citeres med udtrykkelig
kildehenvisning til Cevea.*

LEDERE OG AKADEMIKERE BETALER TOPSKATTEN – IKKE FAGLÆRTE OG UFAGLÆRTE

I 2022 forventes danskerne at betale 17,7 mia. kr. i topskat.¹ Det er et solidt bidrag til finansieringen af velfærden og samtidig udtryk for et sundt princip om, at de bredeste skuldre bør løfte mest. Skatten bidrager især til at reducere uligheden, når de højeste indkomster betaler en større andel end de laveste indkomster.

Helt efter bogen er Cepos imod topskatten, og Radikale og Konservative ønsker en forhøjelse af topskattegrænsen.² Senest er argumentet for at hæve beløbsgrænsen, at "(d)er er næsten lige så mange ufaglærte og faglærte, der betaler topskat som akademikere."³ Men der er altså også seks gange så mange faglærte og ufaglærte som akademikere. Cepos ignorerer dels, at det er en meget lille andel af de ufaglærte og de faglærte, som betaler topskat, dels at de i gennemsnit betaler langt mindre i topskat i kroner og øre end ledere og lønmodtagere på højeste niveau (typisk akademikere). I øvrigt er det, som Cepos' egen analyse viser, ikke hverken faglærte eller sygeplejersker, men ingeniører, som vil have mest gavn af deres forslag om at hæve beløbsgrænsen.

I denne analyse undersøger vi, hvem der betaler topskat, hvor meget de betaler og til sidst, hvilke grupper der bidrager mest til det samlede topskatteprovenu. Ikke overraskende er det i meget høj grad ledere og lønmodtagere på højeste niveau – typisk læger, jurister, ingeniører, økonomer mv. – som betaler den største del af topskatten, mens en mindre del betales af ufaglærte og faglærte.

Data i denne analyse stammer fra svaret på et skatteudvalgsspørgsmål.⁴ Der er tale om beregninger for det forventede antal topskatteydere i 2022 og deres skattebetalinger. Vi har grupperet skattebetalerne i data efter Danmarks Statistiks SOCIO13-kategorier med enkelte undtagelser. Det vil sige, at vi opgør på følgende grupper: Ledere, lønmodtagere på højeste niveau, lønmodtagere på mellemniveau, faglærte, ufaglærte, selvstændige, pensionister og andre. Andre er militært ansatte, ledige, udvandrede, døde mv.⁵ Se metodeafsnittet sidst i notatet for nærmere beskrivelse af data.

¹ Skatteministeriet (2021). [Skatter – provenuet af person- og selskabsskatter](#)

² Konservative Folkeparti (2021). [Finanslovsudspil 2022 – En borgerlig retning for et endnu bedre Danmark](#) og Radikale Venstre (2021). [Finanslovsforslag 2022 – Tænk nyt](#)

³ Cepos (2021). [1.700 sygeplejersker fritages for topskatten, hvis topskattegrænsen hæves med 44.000 kr.](#)

⁴ Skatteministeriet (22. november 2021). [SAU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 51](#)

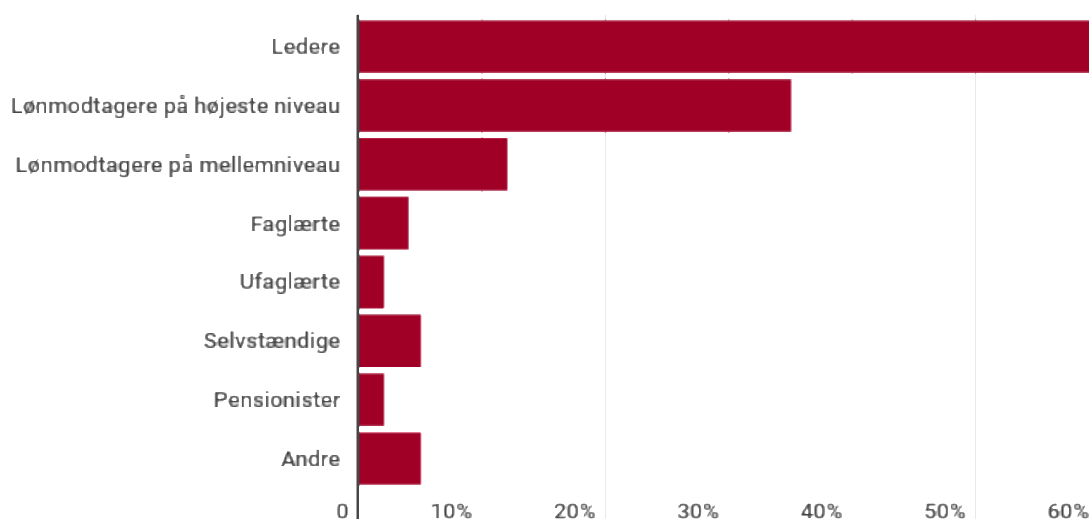
⁵ Se definition og afgrænsning af grupperne i metodeboksen sidst i analysen.

TOPSKATTEYDERE SKAL ISÆR FINDES BLANDT LEDERE OG LØNMOTAGERE PÅ HØJESTE NIVEAU

Der er store forskelle på andelen af topskatteydere på tværs af grupper. 60 pct. af lederne og 35 pct. af lønmodtagere på højeste niveau – typisk akademikere - betaler topskat. Det samme gør sig gældende for 12 pct. af lønmodtagere på mellemniveau, 4 pct. af faglærte, 2 pct. af ufaglærte og 5 pct. af selvstændige. Andelen blandt pensionister er 2 pct., se figur 1.

For lønmodtagere på mellemniveau bemærkes det, at gruppen består af både velfærdsprofessioner – såsom lærere, pædagoger, sygeplejersker og jordemødre – og ansatte inden for IT, kommunikation, salg og økonomi. Gruppen favner dermed bredt, og der er store forskelle på andelen af topskatteydere mellem disse to grupper. Af de beskæftigede inden for velfærdsprofessionerne betaler 5 pct. topskat, mens det gælder for hele 21 pct. af beskæftigede inden for IT, kommunikation, salg og økonomi.⁶

Figur 1. Andel topskatteydere i 2022

Kilde: Skatteministeriet (22. november 2021). [SAU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 51](#) og egne beregninger

Andelen af faglærte og ufaglærte, som betaler topskat, er altså betydeligt mindre end andelen blandt ledere og akademikere. Det fremgår ikke tydeligt af Cepos' måde at opgøre tallene på.

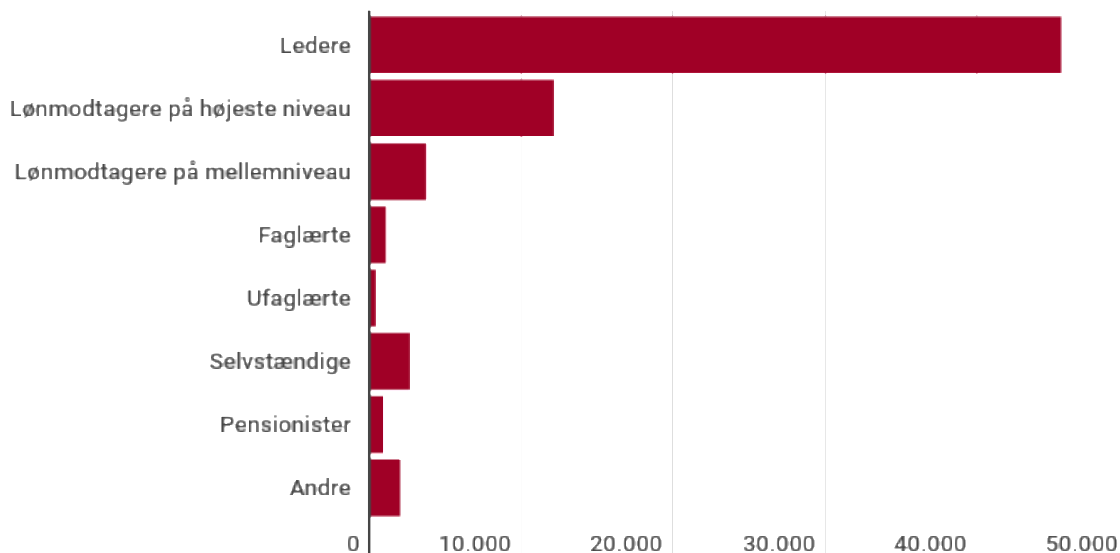
⁶ Vi har kategoriseret enkelte grupper anderledes end i Danmarks Statistiks SOCIO13, se metode. Det ændrer dog ikke substantielt ved resultaterne, se bilag 1.

FAGLÆRTE BETALER MEGET LIDT I TOPSKAT

Topskattebyrden for faglærte er ikke så stor, som Cepos får det til at se ud. Én ting er, at andelen der betaler topskat, er lille. Noget andet er, at faglærte i gennemsnit betaler et relativt lavt beløb i topskat.

Fordeles topskatten, som hver gruppe betaler, ud på alle personer i gruppen, ses det, at topskatten rammer efter hensigten. Ledere, som har de højeste lønninger, betaler i gennemsnit 45.540 kr. i topskat, lønmodtagere på højeste niveau 12.095 kr., lønmodtagere på mellemniveau 3.665 kr.⁷ og selvstændige 2.595 kr. Helt i bund sammen med pensionister ligger ufaglærte på 990 kr. og ufaglærte på 338 kr., se figur 2.

Figur 2. Gennemsnitlig topskattebetaling per person i 2022, kr.

Kilde: Skatteministeriet (22. november 2021). [SAU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 51](#) og egne beregninger

Så ja, der er faglærte og ufaglærte, som betaler topskat, men det er en meget lille andel af gruppen, og deres gennemsnitlige betaling er lav.

⁷ Der er store interne forskelle i topskattebetalingen inden for gruppen af lønmodtagere på mellemniveau: Beskæftigede inden for velfærdsprofessionerne lærere, pædagoger, sygeplejersker og jordemødre betaler i gennemsnit 792 kr., mens beskæftigede inden for IT, kommunikation, salg og økonomi betaler 6.876 kr.

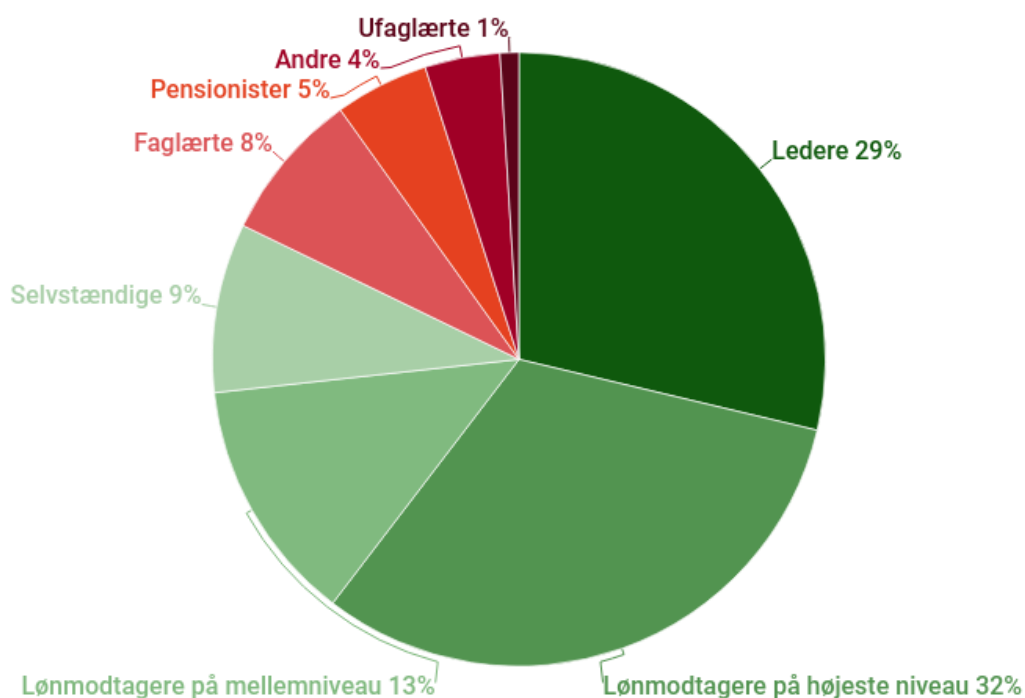
PROVENUET KOMMER FRA LEDERE OG AKADEMIKERE – IKKE FAGLÆRTE OG UFAGLÆRTE

Alt i alt forventer Skatteministeriet, at 449.300 personer betaler topskat i 2022, og at provenuet bliver 17,7 mia. kr.⁸

Det største bidrag til topskatteprovenuet kommer fra lønmodtagere på højeste niveau. Hele 32 pct. af de i alt 17,7 mia. kr. kommer fra denne gruppe. Ledere betaler samlet set lidt mindre, 29 pct., fordi gruppen er betydeligt mindre se figur 3.

Lønmodtagere på mellemniveau betaler 13 pct. af topskatten⁹, selvstændige 9 pct., faglærte 8 pct., ufaglærte under 1 pct. og pensionister 5 pct.

Figur 3. Forskellige gruppers andel af den samlede topskattebetaling i 2022

Kilde: Skatteministeriet (22. november 2021). [SAU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 51](#) og egne beregninger

10,9 mia. kr. ud af det samlede topskatteprovenu på 17,7 mia. kr. i 2022 vil altså komme fra enten ledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 1,4 mia. kr. vil komme fra faglærte og 100 mio.

⁸ 449.300 er summen af de enkelte beskæftigelsesgrupper som fremgår af svaret, mens der i svaret er afrundet til 449.000 personer.

⁹ Der er store interne forskelle i topskattebetalingen inden for gruppen af lønmodtagere på mellemniveau: Beskæftigede inden for velfærdsprofessionerne lærere, pædagoger, sygeplejersker og jordemødre vil i alt betale 180 mio. kr., mens beskæftigede inden for IT, kommunikation, salg og økonomi vil betale 2,15 mia. kr.

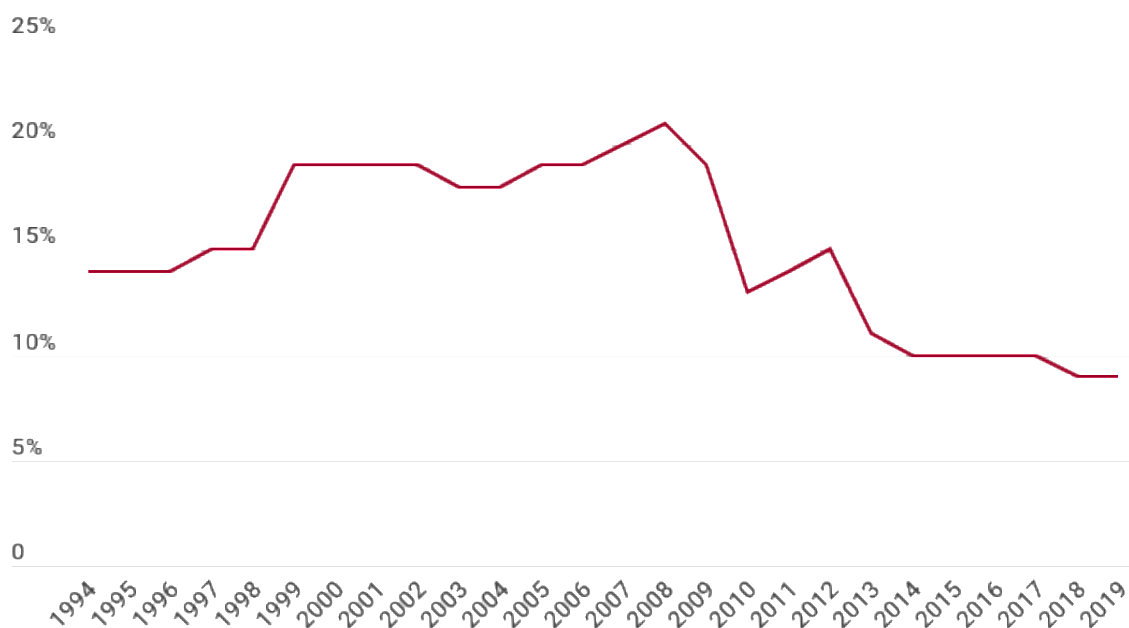
kr. fra ufaglærte. Desuden vil 180 mio. kr. komme fra lærere, sygeplejersker, pædagoger og jordemødre, se fodnote 8.

CEVEA MENER...

Har man i 2021 en skattepligtig indkomst før skat og efter pensionsindbetalinger på mere end 548.800 kr. om året, skal man betale topskat. Det svarer til en månedsløn på 45.733 kr. Uanset om man er faglært eller leder, må det siges at være en relativt høj indkomst. Desuden viser denne analyse, at topskattebetaling fra faglærte fylder meget lidt i det samlede topskatteprovenu.

Debatten om topskatten rejser så spørgsmålet: Er der for mange topskattebetalere i Danmark? Ceveas svar er nej, der er ikke for mange topskatteydere i Danmark. Faktisk har der aldrig været færre, se figur 4. Alene de seneste ti år er andelen, der betaler topskat halveret fra 19 pct. til 9 pct.

Figur 4. Topskatteydere som andel af alle skattepligtige

Note: Kilde: Skatteministeriet (2021). [Bund-, mellem- og topskatteydere](#)

Topskatten er vigtig, hvis de bredeste skuldre skal løfte mest, og vi skal sikre, at skatten bidrager til at reducere ulighed. Derfor vil det være forkert at hæve topskattegrænsen, sådan som både Cepos, Radikale Venstre og Det Konservative Folkeparti foreslår. Den beregnede gevinst – en forøgelse af

arbejdsudbuddet på 2.100 personer¹⁰ – er et relativt lavt tal, og estimatet er usikkert.¹¹
Omkostningen er til gengæld sikker: En højere topskattegrænse vil øge uligheden.

Topskattegrænsen bør ikke sættes op. Set i lyset af de seneste årtiers voksende ulighed kunne man endda overveje at sænke grænsen. Aldrig har så få betalt topskat som nu.

¹⁰ Cepos (2021). [1.700 sygeplejersker fritages for topskatten, hvis topskattegrænsen hæves med 44.000 kr.](#)

¹¹ Mandag Morgen (24. januar 2003). [Vismænd: Skattelettelser får kun få i arbejde](#)

METODE

Data i denne analyse stammer fra svaret på spørgsmål 51 i skatteudvalget, som blev besvaret 22. november 2021. I spørgsmålet bedes ministeren bl.a. om at redegøre for det forventede antal skatteydere i 2022, deres gennemsnitlige topskattebidrag samt hvor stor en andel af grupperne, som betaler topskat. Herudover indgår informationer om bidraget til topskatten for specifikke professioner.

I svaret er skattebetalerne opgjort på arbejdsfunktioner på baggrund af Danmarks Statistiks DISCO08-koder. I denne analyse har vi samlet de forskellige arbejdsfunktioner i følgende beskæftigelsesgrupper: ledere, lønmodtagere på højeste niveau, lønmodtagere på mellemniveau, faglærte, ufaglærte, selvstændige, pensionister og andre skattebetalere.

Kategoriseringen af arbejdsfunktionerne er foretaget med udgangspunkt i Danmarks Statistiks definition af socioøkonomiske grupper (SOCIO13) med enkelte undtagelser. Enkelte grupper er kategoriseret som lønmodtagere på mellemniveau snarere end på højeste niveau. Lønmodtagere på højeste niveau består hovedsageligt af akademikere med lange videregående uddannelser, men i SOCIO13 indgår desuden enkelte lønmodtagere med mellemlange uddannelser. Dem har vi i stedet kategoriseret på mellemniveau, da de uddannelsesmæssigt ligner andre grupper af lønmodtagere på mellemniveau. Dermed bliver blandt andet de store velfærdsprofessioner alle grupperet under lønmodtagere på mellemniveau.

Følgende arbejdsfunktioner afviger fra SOCIO13 kategoriseringen:

- Jordemødre: mellemniveau frem for højeste niveau.
- Undervisning ved erhvervsuddannelser: mellemniveau frem for højeste niveau.
- Undervisning på grundskoleniveau (inkl. 10. klasse): mellemniveau frem for højeste niveau
- Andet undervisnings- og pædagogisk arbejde: mellemniveau frem for højeste.

Se bilag 1 for en sammenligning af tallene med den kategorisering, som anvendes i denne analyse, og kategoriseringen efter den ukorrigerede SOCIO13 gruppering.

BILAG 1

Tabel B1 viser en sammenligning af lønmodtagere på højeste og mellemniveau hhv. ved kategoriseringen brugt i analysen og ved Danmarks Statistiks SOCIO13 kategorisering.

Det påvirker ikke resultaterne for *gruppens andel af topskattebetalere* eller *andel af topskatteprovenu* substantielt, om vi bruger den ene eller anden kategorisering. Dog bliver *gennemsnitlig topskattebetaling blandt alle i gruppen* påvirket af, hvilken kategorisering, man anvender. Det skyldes, at den gruppe, vi flytter, består af relativt mange personer, men at de i meget begrænset omfang betaler topskat.

Tabel B1: Topskat ved to forskellige kategoriseringer

Beskæftigelsesgruppe	Gruppens andel af topskattebetalere		Gennemsnitlig topskattebetaling blandt alle i gruppen		Andel af samlet topskatteprovenu	
	Tal fra analysen	SOCIO13 gruppering	Tal fra analysen	SOCIO13 gruppering	Tal fra analysen	SOCIO13 gruppering
Lønmodtagere på højeste niveau	37%	40%	12.095	8.409	32%	33%
Lønmodtagere på mellemniveau	17%	15%	3.665	5.246	13%	12%

Note: Det er ikke muligt at adskille sygeplejersker og jordemødre, da oplysninger om disse kun fremgår samlet i folketingssvaret. Jordemødrene er dermed i dette robusthedstjek rykket med sygeplejerskerne i gruppen af lønmodtagere på højeste niveau, selvom de ifølge SOCIO13-kategoriseringen bør være på mellemniveau. *Kilde: Skatteministeriet (22. november 2021). [SAU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 51](#) og egne beregninger*